

**Komitet pravnika
za
ljudska prava**
YUCOM

Adresa:
Svetogorska 17
11103 Beograd – Stari
grad, PAK 106402

Telefon:
+381-11-3344425
Fax:
+381-11-3344235

e-mail:
yucomoffice@gmail.com

web:
www.yucom.org.rs

**Sastanak branitelja i braniteljki ljudskih prava u Novom Pazaru,
14. oktobar 2010. godine**

Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM, OEBS i UNOHCHR održali su 14. oktobra 2010. godine u Novom Pazaru u prostorijama OEBS-a sastanak branitelja i braniteljki ljudskih prava. Sastanku je prisustvovalo 12 predstavnika branitelja i braniteljki ljudskih prava iz Novog Pazara, Pribaja, Prijepolja i Tutina. Sastanku su prisustvovali i predstavnici UN OHCHR-a i YUCOM-a.

Milan Antonijević, direktor YUCOM-a, ukratko je izneo ciljeve sastanka. Kako je branitelja i braniteljki ljudskih prava sve manje, a i senzibilitet organizacija civilnog društva opada kada je u pitanju zaštita ljudskih prava, u Novom Pazaru je održan drugi konsultativni sastanak van Beograda u cilju širenja mreže branitelja i braniteljki ljudskih prava. Neophodno je raditi i na pravljenju mehanizama za podršku braniteljima kako bi njihovo delovanje bilo neometano, na prvom mestu istakao je zaključke iz Niša gde je kao problem identifikovan veliki broj predmeta koji se vode protiv branitelja, a koji u velikoj meri ometaju njihov rad. Takođe, opšti cilj ovog i prethodnih sastanaka, kao i budućih konsultacija, je unapređivanje delovanja branitelja i braniteljki ljudskih prava i sastavljanje preporuka koje bi bile upućene nadležnim državnim organima i međunarodnim institucijama i organizacijama, u cilju unapređenja položaja branitelja i braniteljki ljudskih prava. U širem smislu, ovaj skup i sastanci koji će uslediti usmereni su ka jačanju ovog segmenta delovanja organizacija civilnog društva i povećanju njihove prepoznatljivosti i prisustva u javnosti.

Marija Rauš, savetnica za ljudska prava UN OHCHRa, istakla je da za njihovu kancelariju delovanje, zaštita i status branitelja i braniteljki ljudskih prava predstavlja prioritet. U tom smislu, kancelarija UN za ljudska prava u Srbiji zajedno sa OEBSom podržava inicijativu branitelja ljudskih prava da svoja iskustva pretoče u strateški dokument kojim će predložiti načine za rešavanje pitanja branitelja u Srbiji. Kao jedan od nalaza u dosadašnjem radu pojavljuje se slab uvid u glavnom gradu republike u probleme sa kojima se suočavaju branitelji/ke ljudskih prava na lokalnom nivou, te je i cilj ovih sastanaka upoznavanje sa konkretnim problemima koji im otežavaju ili onemogućavaju rad. Primetno je da je neophodno formiranje sistema solidarnosti među organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava kao i aktivno učešće samih branitelja/ki ljudskih prava.

Ružica Banda, iz Misije OEBSa u Republici Srbiji, podsetila je da njihova kancelarija ima usku saradnju sa nevladinim organizacijama i da je OEBS prepoznao da u srži pitanja bezbednosti stoji pitanje zaštite i poštovanja ljudskih prava te stoga i prepoznao potrebu za osnivanjem posebnog mehanizma koji bi se bavio pitanjima branitelja/ki ljudskih prava unutar OEBSa, što je i učinjeno 2007 godine unutar ODIHR, Varšava.

Prisutni branitelji i braniteljke ljudskih prava naveli su probleme sa kojima su suočeni u njihovom radu. Iako imaju dobru saradnju sa Poverenicom za zaštitu ravnopravnosti i Zaštitnikom građana, suočavaju se sa ozbiljnim problemima u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i pravosuđem prilikom pokretanja postupaka za zaštitu ili zbog povrede ljudskih prava. Kako je navedeno organi unutrašnjih poslova ne reaguju na krivične prijave i najčešće dolazi do zastarivanja ili oslobođajуćih presuda ukoliko dođe do pokretanja postupka pred sudom. Susreli su se i sa pritiscima tokom pokušaja monitoringa suđenja za torturu. Pravosuđe je nedovoljno edukovano o ljudskim pravima i ne ispoljava neophodan senzibilitet u vezi sa kršenjem Ustavom i međunarodnim dokumentima zagarantovanih prava.

Postoje ogromni pritisci na advokate koji prezimaju ove slučajeve, te oni najčešće odustaju u toku samih postupaka. Advokati su najčešće izloženi strahovitom pritisku sredine, te odatle i njihova nespremnost za zalaganje za zaštitu ljudskih prava. Istaknuta je neophodnost osnivanja mreže advokata koji bi pružali zaštitu žrtvama kršenja ljudskih prava kao i braniteljima/kama ljudskih prava. Advokati koji bi činili ovu mrežu moraju biti nezavisni i nepodložni pritiscima. Kao dobar primer navedena je mreža za pružanje pravne pomoći koju je YUCOM svojevremeno imao.

Kao još jedan problem istaknuta je nezainteresovanost medija za pitanja ljudskih prava. Dešavalo se da su pojedini branitelji/ke lično napadnuti u medijima zbog svojih aktivnosti. Smatraju da je potrebno organizovati edukaciju medija.

Za razliku od Beograda i Niša gde su zabeleženi slučajevi pokretanja sudskega postupaka protiv branitelja i braniteljki ljudskih prava zbog njihovih delatnosti, u Sandžaku takvih slučajeva nema. Međutim, lično upućene pretnje braniteljima/kama su itekao prisutne. S obzirom da se radi o malim sredinama, ovakve pretnje postižu efekat i dovode do toga da branitelji/ke odustaju ili ne pokreću postupke za zaštitu ljudskih prava kako bi zaštitili svoje porodice od izlaganja pretnjama i neodobravanju sredine.

U pogledu saradnje sa predstavnicima lokalne samouprave, mišljenja i iskustva su podeljena. Jedan deo branitelja/ki ima dobru saradnju dok drugi navode da takva saradnja ne postoji ili je svedena na lične kontakte i poznanstva.

Mnoge nevladnine organizacije se gase za šta je direktni uzrok nedostatak finansijske i institucionalne podrške. Smatraju da bi uz izraženiju podršku međunarodnih organizacija postigli i bolji uticaj na državne organe kao i organe lokalne samouprave.

Prisutni predstavnici nevladinih organizacija, složili su se da je neophodno obezbediti siguran i nesmetan rad branitelja/ki ljudskih prava, da su uslovi na lokalnom nivou mnogo teži nego u Beogradu, da postoji neophodnost obezbeđenja sredstava za rad NVO kao i neophodnost da državni organi više uvažavaju izveštaje NVO.

Na drugom po redu konsultativnom sastanku branitelja i braniteljki ljudskih prava u Novom Pazaru izvedeni su sledeći zaključci:

- neophodno je osnivanje mreže advokata koji bi pružali pravnu pomoć žrtvama kršenja ljudskih prava kao i braniteljima i braniteljkama ljudskih prava;
- potrebna je pojačana pažnja međunarodnih organizacija čime bi branitelji/ke stekli veći uticaj i kod državnih organa kao i organa lokalne samouprave;
- neophodna je pažnja nezavisnih državnih institucija, tj. uspostavljanje sistema podrške i sistemskih rešenja za žrtve kršenja ljudskih prava, koji bi se bavili odgovorima državnih organa na neka ključna pitanja poput nasilja nad ženama i decom, pitanjima roditeljstva, kao i kulturnim i političkim pravima (npr. pravom na upotrebu jezika);
- uloga medija je jako važna za rad branitelja i braniteljki u ovom regionu;
- potrebno je podizanje svesti i edukacija za širenje faktora podrške i održivosti rada branitelja i braniteljki ljudskih prava.

YUCOM team

